

ПЕРСОНАЛІЇ

Семен Григорович Стеценко народився 15 грудня 1974 року у м. Ізяслав Хмельницької області.

У формуванні особистості майбутнього юриста важливу роль відіграли батьки. Батько — Григорій Семенович — доктор медичних наук, професор, академік, пройшов шлях від сільського лікаря до керівника охорони здоров'я Хмельницької області, сьогодні він ректор Луцького біотехнічного інституту Міжнародного науково-технічного інституту ім. Ю. Бугая. Мати — Надія Дем'янівна — кандидат психологічних наук, професор, активно займається проблемами педагогіки, сьогодні — про-ректор того ж інституту.

Закінчивши із срібною медаллю середню школу № 3 м. Вінниці, 17-річний Семен Стеценко вступив до Військово-медичної академії ім. С. Кірова у Ленінграді (ВМА), на факультет підготовки лікарів для військово-повітряних сил. Це був 1991 рік, останній рік існування Радянського Союзу. Вибір саме цього навчального закладу зумовлений двома основними факторами: по-перше, це було здійснення батькової мрії, який сам колись мріяв стати військовим, а став цивільним лікарем; по-друге, в Академії на той час уже навчався старший брат Богдан (зараз — кандидат медичних наук, начальник Солнечногогорського військового госпіталю у Московській області).

Дружина Валентина Юріївна — кандидат юридичних наук, її дисертаційне дослідження присвячене використанню спеціальних медичних знань у кримінальному судочинстві. Донька Ліза, яка навчається в першому класі, можливо, також у майбутньому зацікавиться наукою.

Як пригадує Семен Григорович, саме навчання у Військово-медичній академії сприяло розвитку внутрішньої організованості, сформувало по-

вагу до медичної професії та наукової діяльності. Вже з перших курсів він зацікавився наукою, займався в наукових гуртках кафедр гастроентерології, гематології та клінічної імунології, а потім — судової медицини. Саме останній чинник і сприяв обранню теми наукового дослідження — юридичне забезпечення трансплантології (на вибір теми помітно вплинув начальник кафедри судової медицини ВМА професор В. Ісаков) і, як оптимального кроку до опанування права, — прийняттю рішення про необхідність отримання юридичної освіти. За час навчання у ВМА С. Стеценко опублікував 12 наукових праць.

П'ятий, шостий і сьомий роки навчання (обов'язкова інтернатура з терапії) в академії минули для С. Стеценка у напруженому ритмі: зранку до 15–16 години — заняття за основним місцем навчання, потім, з 18 до 22 години, — чотири рази на тиждень — опанування юридичної освіти у Російському державному педагогічному університеті ім. О.І. Герцена. У вільний час працював над дисертаційним дослідженням, відвідуючи з цією метою Російську національну бібліотеку та бібліотеку Російської Академії наук. Наслідком копіткої роботи став вельми успішний для Семена Григоровича 1998 рік, — тоді він отримав три дипломи: інтернатури ВМА, про вищу юридичну освіту та диплом кандидата юридичних наук. Дисертацію за темою “Трансплантація органів та тканин людини: теоретико-правовий аспект” він захистив у Санкт-Петербурзькій академії МВС Росії.

Для подальшого проходження служби лейтенанта медичної служби С. Стеценка, який на той час уже мав науковий ступінь, залишили у Навчальному центрі ВМА (Красне Село під Петербургом), де протягом 1998–1999 рр. він обіймав посаду начальника медичної служби.

З 1999 по 2004 рік триває московський період життя С. Стеценка. Його призначено начальником науково-дослідної лабораторії Державного інституту вдосконалення лікарів Міністерства оборони РФ. Водночас С. Стеценко очолив кафедру правових основ та економіки охорони здоров'я Російського нового університету, виступав на численних наукових конференціях, навчальних семінарах. Він став відомим фахівцем з проблематики юридичного забезпечення медичної діяльності, при цьому не полишав наукової діяльності. У 2002 році у Санкт-Петербурзькому університеті МВС Росії він захистив докторську дисертацію за темою “Юридична регламентація медичної діяльності в Росії (історичний та теоретико-правовий аналіз)”. Авторів було лише 27 років.

Сам Семен Григорович зауважує, що суттєву допомогу в підготовці та захисті кандидатської і докторської дисертацій, як і значну роль у його науковому становленні загалом відіграв науковий керівник (консультант) обох дисертаційних досліджень — Віктор Петрович Сальников, доктор юридичних наук, професор, академік, заслужений діяч науки Росії, генерал-лейтенант міліції, віце-президент Російського союзу юристів, на той час начальник Санкт-Петербурзького університету МВС Росії. В.П. Сальников є засновником нового напрямку юриспруденції, пов'язаного з розробкою проблем правової культури та шляхів її формування. Саме він повірив у молодого вченого, усвідомлюючи перспективність наукового напрямку медичного права, переконав у необхідності провадити

дослідження саме за науковою спеціальністю “Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових вчень”. Цей міцний теоретико-правовий фундамент у майбутньому стане визначальним у пошуках шляхів обґрунтування медичного права як самостійного правового утворення.

Після того, як С. Стеценко захистив докторську дисертацію, до його аргументів “за” медичне право учені стали прислухатись уважніше. Він виступив керівником та організатором 1-ї (травень 2003 р.) та 2-ї (березень 2004 р.) всеросійських науково-практичних конференцій “Актуальні проблеми правового регулювання медичної діяльності” (м. Москва), що зібрали провідних спеціалістів Росії та країн СНД. За підсумками конференцій за редакцією С. Стеценка були видані збірники наукових праць. С. Стеценко був запрошений до складу робочої групи Державної Думи РФ, завданням якої було реформування законодавства з питань трансплантації органів і тканин людини. Очікуваним наслідком продуктивної роботи у медико-правовому напрямі стала поява авторського підручника з медичного права (Стеценко С.Г. Медицинское право. Учебник. — СПб: Юридический центр Пресс, 2004. — 572 с.). Це перше на теренах СНД навчальне видання з дисципліни “Медичне право” отримало позитивні відгуки в багатьох країнах.

З 2004 р. розпочався київський період життя С. Стеценка. Сам він не “героїзував” причини переїзду з Москви до Києва (на кшталт “повернення на Батьківщину”), визнаючи вирішальним фактором прохання батьків: адже обидва сини на той час мешкали у Росії. Першим місцем його роботи в Україні став Київський юридичний інститут МВС України, посада начальника кафедри адміністративного права та управління в ОВС (з 2006 р. — кафедра громадської безпеки Київського національного університету внутрішніх справ). Щоб посісти цю посаду, попередньо успішно пройшов нострифікацію наукового ступеня доктора юридичних наук у Національній юридичній академії України ім. Ярослава Мудрого. Так розпочався “легітимно-юридичний” період життя С. Стеценка, адже до цього фактично він перебував на військово-медичній службі, а його наукові інтереси були спрямовані на юриспруденцію, медичне право. Поєднання доктора юридичних наук і майора медичної служби в одній особі було досить незвичним. Зараз же все стало на свої місця.

З 2007 р. дотепер С. Стеценко — завідувач кафедри теорії держави і права Національної академії прокуратури України, активний учасник підготовки майбутніх прокурорських працівників, викладає навчальні дисципліни “Проблеми теорії держави і права” і “Методологія наукових досліджень”.

С. Стеценко є членом двох докторських юридичних спеціалізованих учених рад: в Інституті законодавства Верховної Ради України та Київському національному університеті внутрішніх справ. Під його науковим керівництвом підготовлено та захищено одну докторську та чотири кандидатські дисертації.

Як фахівець у царині медичного права С. Стеценко є прихильником його традиційного розвитку, на класичних засадах теорії держави і права. Він вважає, що до визнання як самостійної частини системи права України медичне право повинно йти, дотримуючись вимог теорії права,

не збиваючись на манівці “організаційного” (чи “соціально-гігієнічного”) та “судово-медичного” ухилів, традиційним шляхом, складовими якого є медичне законодавство, сфера юридичної науки, навчальна дисципліна, самостійна галузь права.

С. Стеценко є автором 210 опублікованих в Україні та за її межами наукових праць, з яких — 3 підручники, 7 монографій, 10 навчальних посібників; 8 видань мають гриф Міністерства освіти і науки України, зокрема: “Медичне право України”, „Адміністративне право України”, “Проблеми теорії держави і права”, “Судові та правоохоронні органи” та ін. Він є одним із розробників нового напрямку в юридичній науці — концепції юридичного забезпечення медичної діяльності (медичне право). Обґрунтуванню цього напрямку присвячені його дисертаційні дослідження, значна частина опублікованих автором наукових праць. Як представник України він неодноразово брав участь у міжнародних заходах, присвячених зазначеній проблематиці. С. Стеценко очолює редакційну колегію загальнодержавного науково-практичного журналу “Медичне право”, входить до складу редколегій низки вітчизняних і зарубіжних правових видань. У 2008 році обраний академіком Академії наук вищої школи України. Він є консультантом Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я та членом Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

Андрій Галай